

Панчишак В.М.

*студент Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

Новікова Т.В.

*к.е.н., доцент кафедри менеджменту та соціально-гуманітарних
дисциплін*

*Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Сучасний розвиток світової економіки характеризується загостренням соціально-економічних протиріч. Для України проблема соціально-економічного розвитку з кожним роком стає все більш актуальною, що обумовлено зростаючим рівнем безробіття, зменшенням життєвого рівня населення, наявністю заборгованості по заробітній платі, неефективністю вітчизняної системи охорони здоров'я тощо. В умовах низької ефективності державної політики при вирішенні соціально-економічних проблем основну роль щодо забезпечення соціально-економічних потреб населення виконують суб'єкти господарювання. Для них соціально-господарсько відповідальна діяльність стає концепцією бізнесу, встановлюючи пріоритетність задоволення соціальних потреб та інтересів усіх верст населення.

Становлення в Україні соціально орієнтованої ринкової економіки потребує удосконалення соціально-трудових відносин та соціальної сфери підприємства в цілому. Посилення уваги до соціального розвитку підприємства (СРП) обумовлено стійким збільшенням значення соціальних факторів у підвищенні економічної ефективності його діяльності. Наявність передумов щодо позитивних змін у соціальному середовищі підприємства дає можливість окреслити реальні цілі соціального розвитку, забезпечити необхідними ресурсами їх досягнення, організувати проведення відповідних заходів тощо. Саме виконанню таких завдань підпорядкована дія механізму управління соціальним розвитком підприємства [2].

Реалії української економіки пріоритетним чинником ефективного господарювання визначають взаємодію господарюючого суб'єкта з його соціальним середовищем. Віддається перевага гуманістичному підходу в управлінні, зростає роль соціальної корисності підприємств, що створюють перспективи розвитку окремим фірмам, галузям та суспільству в цілому. Розвиток відображає кореляційну залежність між рівнем економічного

розвитку і вирішенням соціальних проблем країни і її господарюючих суб'єктів.

Отже, соціально-економічний розвиток підприємства визначають як незворотну, спрямовану і закономірну зміну системи на підставі реалізації властивих їй механізмів самоорганізації. Розвиток системи означає її здатність до перетворення при збереженні відносної стійкості і проти дії змінам. Рушійною основою розвитку є його соціально-економічний потенціал, який розглядається як сукупність властивостей досліджуваного об'єкта, що являє собою динамічну систему, є результатом високоефективної, компетентної та успішної діяльності підприємства, спрямованої на отримання соціального, економічного та екологічного ефектів. Соціально-економічний розвиток для підприємства має свої характерні ознаки (табл.1) в різних сферах та фактори впливу (табл.2).

Таблиця 1

Ознаки соціально-економічного розвитку для підприємства в економічній сфері

Ознаки		
	в економічній сфері	в соціальній сфері
1	економічний ріст	покращення організаційних і соціально-психологічних умов функціонування
2	структурні зрушення	покращення корпоративної культури
3	оновлення асортименту продукції і послуг	забезпечення умов професійного розвитку
4	впровадження інноваційних технологій в управлінні	зростання рівня освіти та професійної підготовки кадрів
5	нарощення фізичного обсягу капіталу підприємства	
6	задоволення потреб споживачів	

Таблиця 2

Фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на соціально-економічний розвиток підприємства

Фактори			
	Внутрішнього середовища	Зовнішнього середовища	
1	цілі підприємства	економічні (наприклад, рівень інфляції, рівень доходів населення)	1
2	інформаційне забезпечення		
3	ефективність трудової діяльності керівника	політичні (врахування політичних особливостей як врахування соціально-економічних пріоритетів країни)	2
4	рівень кваліфікації працівників підприємства		
5	ресурсне забезпечення	соціальні (рівень життя населення, наприклад)	3
6	технологія виробництва	правові (всі зміни необхідно проводити відповідно до Конституції України)	4
7	економічна безпека виробництва		

Для успішного розвитку економічної та соціальної сфер всі дії мають бути пропорційно узгодженими. Враховуючи викладене вважаємо доцільним уточнити поняття соціально-економічного розвитку як здатність швидкого реагування та протидії внутрішнім та зовнішнім факторам змін для забезпечення довгострокового функціонування та отримання соціального, економічного та екологічного ефектів.

Соціально-економічний розвиток підприємства є однією з головних цілей кожного підприємства. Таким чином, за рахунок підвищення кваліфікації робочої сили, створення необхідних умов та стимулів для неї можна значно підвищити попит на продукцію та нарощувати капітал. Міжнародний досвід показує, що соціальні фактори розвитку підприємства сприяють економічному росту підприємства.

Список використаних джерел

1. Олексів І. Планування соціально-економічних заходів з розвитку компетенцій працівників підприємств в умовах міжнародної економічної діяльності / І. Олексів, Т. Лісович, Г. Лема // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – № 897. – 2018. – С. 57-64.
2. Сичова Н. Управління соціальним розвитком підприємства / Н. Сичова // ВІСНИК КНТЕУ. – №4. . – 2015. – С.43-50.